15e JAARGANG CURAÇAO DEN 16den JULI 1898. No. 759

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Curaçao, 15 Juli.

DE PHILIPPIJNEN.

Nu deze eilandengroep door den strijd der Vereenigde Staten tegen Spanje voortdurend de aandacht trekt, zal het wellicht menigen lezer niet ondienstig wezen iets omtrent den kerkelijken toestand dier koloniën te vernemen. Een kort historisch overzicht, aan officieële bescheiden ontleend, moge hiertoe volstaan.

In 1521 ontdekte Magelhaens deze eilanden, ontplooide te Cebu den Spaanschen standaard en nam in naam van zijn koninklijken gebieder bezit van het land; doch in de schaduw dier roemvolle banier plantten Augustijnen, die den zeeheld vergezelden, onmiddellijk het teeken der Verlossing en wijdden het land Christus, den Koning der Koningen, toe. De eerste prediking droeg reeds de heerlijkste vruchten: een inlandsch vorst bekeerde zich en eenige honderden heidenen volgden zijn voorbeeld.

Het afsterven van Magelhaens en de daaropvolgende moeilijkheden sloegen echter aan de schoone verwachtingen den bodem in. De vruchtbare akker bleef braak liggen, totdat de Augustijn Andreas de Urdaneto, voorheen een kloek zeeman, in 1564 van Amerika's Westkust naar de Philippijnen stevende.

Met luttel manschappen bezetten de Spanjaarden het eiland Cebu, en braken in een reeks van overwinningen de macht der Mohammedaden, die over vele kleine eilanden heerschten. Een klooster werd te Çebu gesticht, vanwaar de Augustijnen naar verschillende gewesten uittogen, om de Blijde Boodschap aan de inboorlingen te verkondigen. Het arbeidsveld strekte zich nu met de jaren verder uit. In 1571 kregen de Spanjaarden vasten voet op Luzon, het grootste eiland van dezen archipel, en stichtten daar de stad Manila, den toekomstigen zetel des bestuurs. Nieuwe aanvraag om missionarissen was hiervan het gevolg. Tevergeefs spande de orde van St. Augustinus de uiterste krachten in, tevergeefs zond zij op uitdrukkelijk verlangen van Philips II in 1575 vier en twintig missionarissen om den apostolischen arbeid te deelen, de oogst ging de werkkracht der arbeiders te boven. Naar nieuwe hulpkrachten moest worden omgezien, en zoo kwamen de Franciscanen, Dominicanen en Jesuieten in de Philippijnen.

Onder P. Pedro de Alfaro stapten in 1578 de eerste zeventien Franciscanen te Manila aan land en stichtten daar het klooster van den H. Gregorius. Het verschijnen der nederige pij van St. Franciscus te midden der inboorlingen werkte wonderen. Binnen negen jaar hadden zij 250,000 heidenen in den schoot der Kerk opgenomen. Een tweede keurbende van dertig religieuzen volgde hun spoor, en niet minder roemrijk; P. Franciscus de Montilla alleen doopte 50,000 ongeloovigen.

In 1579 werd Manila tot bisschopszetel verheven en ontving in den Dominicaan Dominicus de Salazar zijn eersten kerkvoogd. Door nieuwe scharen van Dominicanen en Jezuïeten versterkt, breidde zich het Christendom over alle eilanden uit, zoodat in 1595 de missie tot een kerkprovincie verheven werd, met Manila tot aartsbisdom en drie suffragaan-bisdommen (in 1865 is nog het bisdom Sancta Elisabeth opgericht). De kerkelijke hierarchie gaf aan de jeugdige christengemeenten een hechten grondslag en aan de missionarissen de vereischte eenheid en samenwerking in het apostolaat. Zoo mocht men een vruchtbaren arbeid hopen.

In heiligen wedijver legde de zonen van de H. H. Augustinus, Dominicus, Franciscus en Ignatius zich toe op het apostolaat, ieder volgens zijne bijzondere roeping en instelling; zij breidden het Rijk Gods uit over alle eilanden, doorstonden met vreugde de grootste ontberingen en vermoeienissen en achtten zich gelukkig voor het geloof hun bloed te vergieten, welk geluk menigeen ten deel viel.

Aan de Dominicanen was het weggelegd te Manila een universiteit te stichten. In 1654 vaardige Paus Innocentius X de stichtingsbul uit voor de St.-Thomas-universiteit, met een theologische en juridische faculteit, waarvan de katheders steeds door Dominicanen worden bezet. Onder leiding dezer kloosterlingen staat ook een drukkerij, waar boeken in verschillende Oostersche talen en in het Chineesch het licht zien. Behalve aan dit hooger onderwijs wijdden ook zij zich aan de missiën en baanden zich een weg tot Japan, China en Tonking. Japan werd door de bekende bloedige vervolgingen voor alle zendelingen gesloten, maar in Tonking strekten zij hun werkkring des te verder uit. Voortdurend kwamen uit het klooster te Manila nieuwe apostelen, om vol geestdrift den arbeid met hunne broeders te deelen en vaak met hun bloed te vergieten, want zoovele religieuzen dezer provincies verwierven den martelpalm, dat men deze provincie de provincie der martelaren genoemd heeft.

Bij al de oorlogen, die Spanje in de zeventiende en achttiende eeuw te voeren had, en waarin het vooral op zee voor zijn vijanden moest wijken, is het zeker opmerkelijk, dat het bezit der Philippijnen niet gestoord werd. Of de Hollanders dan nooit geloerd hebben om die rijke parelen te voegen bij dien "gordel van smaragd, die zich om den evenaar slingert ?" Of de Engelschen nooit gepoogd hebben, die arme inboorlingen van het Spaansche juk te bevrijden en onder hunne hoede te nemen ? Ongetwijfeld ; maar de inlanders wisten kranig van zich af te spreken en desnoods zich dapper te weren. Al waren zij zes duizend mijlen van het moederland verwijderd, al was Spanje's strijdkracht een onbeteekenend machtsvertoon, zij bleven verknocht aan het land, waaraan zij zoovele weldaden hadden te danken ; zij bleven trouw vooral door den invloed hunner missionarissen. In die mannen, gelijk een schrijver — Jurieu de la Gravière — verklaart, school de kracht der regeering. Levende onder de inboorlingen als een vader onder zijn kinderen, genoten zij aller vertrouwen, maar vorderden ook onderdanigheid. Had een ambtenaar zich aan diefstal of afpersing schuldig gemaakt, was er onrecht gepleegd, waarvoor de arme Indiër geen herstel kon krijgen, dan begaf zich de verongelijkte tot den missionaris, die te Manila bij zijne geestelijke overheid appelleerde. Aldus werden vele moeilijkheden, die elders gisting en oproer verwekten, vreedzaam uit den weg geruimd.

Welke nu zijn de vruchten geweest van zooveel arbeid : nagenoeg geheel de bevolking is tot het Christendom bekeerd. Volgens het jaarverslag des Aartsbisschops van het jaar 1895 bedroeg het aantal Katho-

---

FEUILLETON.

BEATRICE.

—(o)—

"Ta un risco grandísimo pa larga representa un pieza di un skirbidó desconocí," es director di teatro, Percy Marks dici coe un dams, koe tabata sinta na su escritorio.

"Ta poco tenpoe noema koe damsnan ta skirbidó di pieza pa Teatro."

"Ma toch nan a coeminza," es moza dici hariendo. "Si é ta un bon pieza noema, poco ta importa koe ta un moza of un homber a hacié." Haci un prueba noema koe es un aki di mi !

"E no ta sin mérito skirbir," es director a respondé. "Es caracternan ta bon imitá, combersacion ta famoso, union dramática, enfin, sin duda lo é tin suceso, i sin embargo mi tabatin un pieza, koe també tabatin es bon cualidadnan ai i promé anochi é no tabatin ningun bon resultado."

"Ma kende mesté hunga papel di Beatrice ?" é dici, mientra é tabata camna bai bini, papiando mas pres coe é més i no coe é moza.

"Bo ta keré, koe mi por hunga e papel ai ?" es moza tabata puntra coe un tono casi miedoso.

"Bo !" é tabata puntra, mientra el a stop di camna i keda ta mira es moza spantá.

E tabata un boenita muger coe un exterior agradabel, no obstante su bistir simpel i pober, koe no a skapa for di bistanan acostumbrado di es director.

Bo ?" es director a repeti, mientra koe é tabata mira es moza duroe den su cara.

Es moza a keda ta mira su dilanti sin papia un palabra.

"Bisa mi un instante," es director dici, "ta oenda bo a haja idea pa toema es papel di Beatrice — of podisé por ta bo mes portret ?"

"Mi ta keré koe lo mi representé mehor koe cualkier otro hende," é dici mientra su color tabata troca ; "mi conocé su historia."

Es director a bolbé coeminza ta camna i dici : "Pa mi bisa bo berdad, es igualdad ta gusta mi, tantoe den bo maneranan como den bo movecionnan. Mi ta kere koe lo mi no por a presenta mi Beatrice bon, si mi no a sinja conocé bo. Ma bo no conocé escenario ! bo no tin rotina !"

Lo mi haci toer mi posibel pa bo ta satisfecho di mi."

Nan a sigi papia ainda un mei ora mas riba es asunto ai i resultado di nan combersacion tabata, si e director no haja un medio pa sera un otro contract, koe é tin na bista, anto es Senjorita Grey mes lo studia es papel pa é mes representéle ; coe es aki é kier a bisa, koe si su esfuerzonan pa sera un engagement coe Miss D' Arçy fra casa, pasobra tabata única actrice koe tabata parcé propia pa representa papel di Beatrice. Den toer caso es pieza lo ta representá aki seis luna den teatro di *Hyperia*.

Despues koe Senjora Grey a bai, es director a keda ainda algun momentoe den su cuarto di estudio coe es manuscrito, koe tabata skirbir coe machin. E tabata corda riba su representacion i dificultadnan koe sâ presenta. Kende es Senjora Grey ai por ta ? Promé koe el a pidi es director un entrevista, nunca el a tendé nada di djé. Na es ocasion ai el a hinca un portret den es carta koe el a pidi es bisita, den cual é ta doena di conocé koe é ta desea di haja un lugar na teatro, i pa el a concedé es entrevista. I es dia ai el a doené e pieza pa leza. Koe un muger, i té awor desconocí den mundo, skirbi un pieza pa teatro, koe berdaderamente tin mérito, tabata di admirá.

No obstante é tabatin sigur di no ta conocé su berdadero nomber i identicidad, é tabata sabi algo di su bida, alomenos é tabatin algun motiboe di por sabi.

Es moza a pinté coe asina tanto palabra lucha i necesidadnan koe a obligé haci e prueba ai, koe el a primintié di leza su obra. I awor el a haci un compromiso koe mas tantoe é corda riba, mas dudoso tabata parcéle. E no tabata asina tanto sigur, koe for di principio té fin no ta un comedia e moza a hunga coe né, i koe é ta víctima di un of otro mentira. Podisé e moza por a horta es obra també.

Aki i aja di es obra ta bini pasasji koe no ta muchoe desconocí pé.

E tabata ristra folio pa folio, ma é no por a bini na un resolucion, i toch é tabata haja koe es forza, koe é ta keré koe un muger tin, ta den es pieza. Loké també é tabata haja importante, ta es relacion koe tin den es heroino di es obra i su skirbidó.

Algun sentido koe Beatrice a usa, es senjora Grey també a repiti den su combersacion Direccion koe es Sra. Grey a doena es director tabata *Clifton Road 55 Ramsgate.* Tantem koe é no tabatin sigur koe lo nan representa su pieza, é tabata biba den stad, ma awé el a bisa Percy Marks, koe é ta bolbé bai su cas i el a haja algun tristoe pensamentoe ora e tabata corda na es cas, di cual el a conté algo. El a comprendé koe es moza mester ta casá, i koe pa un motiboe of otro mester a bira desgraciado. Es director, koe semper su affairenan a bai bon, no tabatin muchoe simpatia coe es pober diabel, i no tabata keré na mala suerte ; i é tabata considera mucho sensibilidad pa idiotismo, ma toch é tabatin un poco admiracion pa es muger koe sabi di resisti asina heroicamente contra es mala suerte.

Mas ó menos un seman despues es director a skirbi Miss Grey un carta, den cual é ta bisé, koe Miss D' Arcy a acepta un engagement caba na otro camina i koe el a resolvé di largé hunga es principal papel den Beatrice. Senjora Grey mester a bin biba na stad pasobra tabata necesario koe é ta na iamediacion di teatro, mientra koe es, misterio, den cual e a hinca un part;

lieken 5,839,860; de Mohammedanen telden omstreeks 60,000, de Chineezen 30.000, terwijl ongeveer een 4000 heidenen nog in het gebergte rondzwerven.

En de *Hongkong Catholic Register* schreef:

Het merkwaardigst is, dat met uitzondering van eenige duizenden Europeanen en Philippijners van Europeeschen stam, die vijf millioen Christenen louter inlanders zijn en slechts weinige mestiezen zich daaronder bevinden. Als wij deze heerlijk bloeiende bevolking der Philippijnsche eilanden vergelijken met het wegkwijnen der inboorlingen van andere landen, dan dringt zich onwillekeurig de gedachte aan ons op: hoe zegevierend heeft het Katholicisme zich getoond door het behoud en de beschaving der laagste menschenrassen, want tot deze moet men ongetwijfeld de bewoners der Philippijnen rekenen, voordat de Spaansche missionarissen hunne bekeering ondernamen.

Acht men dit getuigenis wellicht niet vrij van vooringenomenheid; welnu, het zij ons vergund een oordeel te ontleenen aan de *Revue des deux Mondes*:

Velen onder de missionarissen hebben de jaren hunner jeugd doorgebracht met aan de wilde stammen het Evangelie te verkondigen, en komen dan hunne laatste levensjaren slijten te midden der christen bevolkingen, die door hunne voorgangers bekeerd zijn. Ieder der genoemde orden heeft thans in Spanie één seminarie, dat pastoors en missionarissen naar deze eilanden zendt. Wanneer deze mannen het kloosterleven omhelzen, doen zij afstand van hun geboortegrond en van alle hoop er terug te keeren; zij wijden zich voortaan aan dat nieuwe vaderland toe, dat zij over de zeeën gaan zoeken; zij doen het met den ijver van lieden, die ter wereld niets anders meer bezitten; zij nemen de gewoonten van het land aan, leeren zijne taal en, daar zij alleen leven onder de Indiërs, worden zij, om zoo te spreken, zelven Indiërs. Dat is het geheim van hun invloed.... Men heeft de monniken beschuldigd, dat zij den voortgang der kolonie tegenhielden, dat zij de vlucht der bevolkingen naar een werkzamer leven en een breeder werkkring beletten. Dit is zeer onrechtvaardig. De monniken hebben de inboorlingen der Philippijnen opgevoerd tot de hoogst mogelijke beschaving, waarvoor een volk vatbaar is, dat, vier eeuwen geleden, op den laagsten trap der barbaarschheid stond. Gewis, de tijd en de vermenging der verschillende rassen zullen nieuwen vooruitgang aanbrengen; maar de kloosterorden mogen met een rechtmatigen trots hun werk zien in die 4½ millioen christen inboorlingen, in die landlieden der Philippijnen, die beschaafder, onafhankelijker, rijker zijn dan de inboorlingen van eenige andere Europeesche bezitting in Azië en misschien wel van geheel het Oosten! Dat Spanje hun dus in vrede hunnen arbeid late voortzetten; het kan geen beter dienaren op de Philippijnen hebben.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Officiëele berichten.

Bij Gouvernements - beschikking, dd. 11 dezer maand, N°. 417, is de ten parkette van den Procureur-generaal werkzaam gestelden ambtenaar L. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, gedurende de afwezigheid met verlof van den ter Griffie van het Hof van Justitie dienenden commies J. C. B. FORBES, werkzaam gesteld ter griffie van dat Hof.

⁂

Bij Gouvernements - beschikking, dd. 13 dezer maand, N°. 426, is aan den Heer Dr. J. M. COATES COLE, Armendocter alhier, tot herstel van gezondheid, een jaar verlof naar Engeland verleend.

⁂

Bij Gouvernements - beschikking, dd. 14 dezer maand, N°. 427 is:

1°. de Heer Dr. J. M. COATES COLE, op zijn verzoek en onder dankbetuiging voor de bewezen diensten, eervol ontheven van de verdere waarneming der functiën van verloskundige voor onvermogende kraamvrouwen, wonende in het stadsdistrict en in het 3e., 4e. en 5e. district dezes eilands.

2°. gedurende de afwezigheid met verlof van Dr. COATES COLE voornoemd:

a. de Heer Dr. J. PH. EVERTSZ Hz., belast met de functiën van Armendocter in de 1e., 3e. en 4e. wijk Overzijde, en met het verleenen van verloskundige hulp aan onvermogende kraamvrouwen in die wijken.

b. de Heer Dr. T. J. G. GAËRSTE belast met de functiën van Armendocter in de 2e. en 5. wijk Overzijde, en met het verleenen van verloskundige hulp aan onvermogende kraamvrouwen in die wijken.

c. de Heer Dr. C. A. ZEPPENFELDT, belast met het verleenen van verloskundige hulp aan onvermogende kraamvrouwen in het 3e., 4e. en 5e. district alhier.

Kerkelijke berichten.

Gisterenmorgen omstreeks half tien kwamen hier per *Prins Willem II* van den *K. W. I. M.* uit Holland aan de WelEerwaarde Paters M. HUBERTS en R. BURGERS, bestemd voor de Curaçaosche Missie, de Eerwaarde Frater GEREBERNUS aangewezen voor het onderwijs op ons eiland en drie leekebroeders voor de bediening van het Groot-Seminarie te Scherpenheuvel.

Wij roepen hun allen een hartelijk welkom toe in ons midden en wenschen hun Gods besten zegen over hunne werkzaamheden.

Havennieuws.

Maandag kwam hier van La Guaira en Pto Cabello de *Anna Jacinta* aan. Daar wegens de pokziekte schepen, komende van laatstgenoemde stad, niet in de haven worden toegelaten, vertrok de *Anna Jacinta* naar de Caracas-baai om zich aan de quarantaine-bepalingen te onderwerpen.

⁂

Maandagmiddag omstreeks 12 uur viel het Italiaansche oorlogsschip *Umbria*, commandant E BUONO, hier binnen. Deze bodem is bemand met 263 koppen, heeft 32 stukken geschut en meet 2411 registertonnen. Met de gebruikelijke een en twintig schoten salueerde het oorlogsschip de haven en het Waterfort beantwoordde het saluut.

Dinsdagmorgen om 12 uur begaf zich de Italiaansche Consul aan boord van de *Umbria*, waar hij met saluutschoten werd ontvangen en uitgeleid. Dienzelfden dag omstreeks twee uur verliet de *Umbria* de haven en voegde zich bij de Italiaansche oorlogsschepen *Carlos Alberto* en *Humberto*, die in zee haar afwachtten. De *Umbria* en de *Humberto* zouden, zooals men zegt, de *Carlos Alberto* naar de Cubaansche wateren begeleidden en vervolgens naar Haïti stevenen.

⁂

Dinsdag om één uur liep hier het Engelsche stoomjacht *Ketheiles*, komende van St. Thomas, binnen om steenkolen in te nemen.

⁂

De Heer JACOB JESURUN, Consul van Engeland, vertrok met zijne familie laatstleden Donderdag per *G. B. Lockhart* van hier naar New-York. Tijdens zijne afwezigheid zal de Heer DAVID JESURUN, Vice-Consul van Engeland, het Engelsch consulaat waarnemen.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Federiko Alvarez, David Baiz, M. & J. Cardoze, B. M. A. Correa, Delvalle & Correa, J. L. H. Doctte, Carlos Flores, Herman C. Henriquez & Co., Elena Hazet, Henry D. Henriquez, Maria Hoyer, Salvador Mollorqui, Anita Neuman, Luisa Rodriguez, Agustin L. Schoop, Palima Schotborgh, Cristian Timmer, Josefa I. Vidal, Luisa de Simmer (aang.)

Leger.

De 1e Luitenant J. M. HEROLD, van het 6e regiment infanterie te Breda, vroeger hier in garnizoen, wordt gedetacheerd bij de landmacht in West-Indië.

⁂

Den 1sten Juni werd te Hellevoetsluis in dienst gesteld om behoudens onvoorziene omstandigheden den 20sten Juni naar Curaçao te vertrekken, Hr. Ms. korvet *Sommelsdijk*. Etat-major: de kapt.-luit. ter zee J. B. SNETHLAGE, kommandant, de luit. ter zee 1e kl. H. VAN PRAAG, 1e officier, de luits. ter zee 2e kl. M. H. HALEWIJN, E. VAN ASSUM en G. F. NOORDHOEK HEGT, de off. van gez. 1e kl, dr. G. VAN EIJSSELSTEIJN en de off. van adm. 2e kl. E. G. DE WIJS. Machinekamerpersoneel: de hoofdmach. 1e kl. J. HOLTMARK VAN DIJKERHAL, de mach. 1e kl. A. A. VAN BOVEN, die der 2e kl. E. VAN DIJK en de adsp.-mach. F. KEMP.

⁂

Hr. Ms. *Alkmaar* vertrekt aanstaanden Dinsdag naar Bonaire en zal daar de komst van de *Sommelsdijk* in de Curaçaosche wateren afwachten. Na van dezen laatsten bodem eenige manschappen te hebben overgenomen, gaat de *Alkmaar* naar Holland.

Politiezaken.

Zaterdagavond had in de Breede Straat van Otrabanda een verwoede vechtpartij plaats tusschen een burger en een stationsroeier der Kon. Ned. Marine. De politie kwam tusschenbeiden en nam de vechtenden in arrest.

Aardbeving.

De aardbeving, die zich hier veertien dagen geleden ook deed gevoelen, moet vooral Colombia hebben geteisterd. Particuliere brieven en personen, die uit Colombia gekomen zijn, berichten, dat Cucutá geheel is verwoest.

Een aanbeveling.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op een advertentie van de Heeren DE LANNOY & Co., *Botica Central*, voorkomende in dit blad, waarbij een nieuwe, smakelijke en voor dit klimaat gezonde biersoort *El Ciervo* te koop wordt aangeboden.

Oorlogsberichten.

Ongerekend het bericht, dat via Caracas uit New-York hier aankwam en als officiëele mededeeling werd beschouwd, doch wegens de bron, waaruit het voortkwam, evenmin als de vroegere tijdingen volkomen zekerheid geeft, ongerekend het bericht uit dezelfde bron over Cervera's aankomst te Portsmouth, is de nederlaag van Cervera voor Santiago nog niet bevestigd. En gesteld eens dat de Spaansche vloot in de wateren van Cuba vernietigd is en het landingsleger onder Generaal Shafter, wat zeer goed mogelijk is, op Cuba zich bevindt, dan is daarmede nog niet gezegd, dat Cuba voor de Spanjaarden verloren is. Ook hier zal het woord der Amerikanen, dat zij bij het vertrek der landingstroepen naar de Philippijnen spraken: aankomen is overwinnen, gelogenstraft worden.

Zijn de Spanjaarden op zee in de minderheid tegenover de Amerikanen, op land zijn zij ongetwijfeld de meerderen. Op Cuba beschikken de Spanjaarden over goed gedisciplineerde soldaten, die gehard zijn tegen het klimaat, zij bezitten vestingen, die bijna onneembaar nog meer versterkt zijn door het geschut der vloot, dat Cervera voor een groot gedeelte aan wal deed zetten. En wat beteekent de hulp der machtige Amerikaansche vloot, wanneer de strijd op land zal zijn overgebracht? Vandaar dat het krijgsmansbeleid van Cervera door mannen van het vak ten hoogste wordt geprezen. Indien zijn eskader, zooals men zegt, vernietigd is, dan nog heeft hij een grooten dienst aan zijn land bewezen door zonder verlies van één man de nieuwste kanonnen en overvloedige ammunitie naar Cuba over te brengen. Men verwijt Cervera, dat hij werkeloos bleef in de baai van Santiago: het is gebleken, dat hij den tijd gebruikt heeft om Santiago en de kuststreek daarbij te versterken. Van den angst der Amerikanen voor het spookeskader maakte hij een voordeelig gebruik door hen op een afstand te houden, zoodat zij de werkzaamheden aan de versterkingen niet konden verhinderen. Trad Cervera niet handelend op tegen de Amerikaansche vloot, het was omdat hij in zulk een optreden, gelijk misschien reeds is uitgekomen, toen hij daartoe werd gedwongen, den ondergang van zijn eskader voorzag.

Wat het geschut betreft, kan dus Cuba den aanval der Amerikanen doorstaan, doch daarbij is het ook ruimschoots voorzien van proviand. Ziehier wat een Cubaan, die sedert de blokkade door de Amerikanen was begonnen, te Madrid is teruggekeerd, heeft verklaard:

Er zijn sedert dien tijd volop levensmiddelen op het eiland ontvangen door middel van blokkadebrekers, in hoofdzaak bestaande uit Engelsche schepen, die aan de waakzaamheid der Amerkaansche vloot wisten te ontsnappen en op verschillende plaatsen langs de kust proviand aan land gezet hebben. Deze voorraad werd dan naar de naastbij gelegen spoorweglijn getransporteerd en zoo naar Havanna gebracht. Volgens mijn meening is er voldoende mondvoorraad op Cuba voor acht maanden. Het grootste enthousiasme heerschte er, toen ik Cuba verliet. De geheele bevolking was onder de wapenen.

Bij de vele sensatie-berichten der Amerikanen, die reeds zijn tegengesproken, wordt nog een ander gevoegd. Het heette, dat een Spaansche torpedo-jager, (de *Terror* of de *Furor*, dit wist men niet te zeggen) die beproefde de Amerikaansche schepen te naderen, in den grond was geboord door de *Oregon*. Achteraf blijkt dat daarvan niets waar is.

Toch heeft de vergeefsche poging van twee uitmuntende Spaansche torpedo-booten om des nachts onbemerkt de pantserschepen van het eskader Schley te naderen voor Santiago, diepen indruk in de Europeesche marine-kringen gemaakt. Te meer daar bij den zeeslag van Cavite de Spaansche torpedobooten evenmin iets tegen het eskader Dewey vermochten.

Uit deze ondervinding is men geneigd op te maken, dat de torpedobooten veel minder gevaarlijk zijn in de praktijk, dan zij in de theorie schenen. Het is waar, dat zij de vloot, welke zij bedreigen, tot voort-

---

di su bida lo keda semper respetá.

Despues di es promer encuentro, é no a papia nada mas, ni di su esposo ni di su cas. Respondinan di teatro mester ta entregar na un "*ladies-club*."

Si é ta bai ensayo, semper un mucha muger ta companjé, sin duda un sirvienta; ordinariamente é ta bini na pia aunké koe es wowonan duroe di es director a observa, koe é ta baha for di omnibus na *Main-street*, i di ai é ta bini teatro na pia. Es director koe conocé su mundoe bon, no a trata nunca pa sabi es maneranan misteriosa ai.

E tabatin firme convicción, koe es pieza lo tin bon resultado. Tabata parcé koe Beatrice tabata bao di influenza di un gran obheto, pa cual el a vencé dificultadnan koe tabata inseparable na su tristoe existencia i el a hunga su papel di un manera sorprendente. Si, el a hunga coe asina tantoe amor, koe hasta es director-actor koe tabata hunga papel di un genio sofocá, koe tabata es esposo di Beatrice, tabata asina dominá pa su hungamentoe koe el a hajé hentemente bao di su influenza.

Awor noema es director a sinti es parti duroe di mala suerte, awor noema el a coeminza comprendé su posibilidad. Beatrice a larga es director sinti basta fuerte es tormentonan koe tabatin den su obra, té koe el scapé den último acto di un derrota bergonzosa.

Tabata parcé es director koe den es pieza si é tabatin di conta un historia pa koe mundoe lo tendé.

E ta sigi.

durende waakzaamheid nopen, maar met een flinken uitkijk en een paar goede kanonniers, die hunne nadering beletten, loopen de slagschepen weinig gevaar onverwacht in de lucht te vliegen.

Groote zeemogendheden zooals Frankrijk, dat 240, en Italië, dat 150 torpedo-booten heeft aangebouwd, hebben dus millioenen nutteloos besteed, evenals Engeland, dat honderden millioenen heeft besteed voor den bouw van torpedovangers, ter bescherming van zijne schepen tegen vaartuigen, die een tamelijk denkbeeldig gevaar blijken. Nederland heeft slechts 15 vischtorpedobooten en 22 torpedo-booten klein model doen bouwen.

Heeft men Amerika in dezen krijg de onmenschelijkheid reeds verweten, dat het met petroleumkogels schoot en een stad bombardeerde zonder voorafgaande waarschuwing, de Amerikaansche post gaat voort zich meester te maken van brieven met bestemming voor Spanje, zelfs van die, welke waarden bevatten en aan vreemdelingen gericht zijn. Indien deze maatregel, zonder voorbeeld in de geschiedenis van beschaafde landen, niet wordt ingetrokken, zal Spanje bij wijze van weerwraak de bezittingen van Amerikanen, gevestigd op Spaansch grondgebied, in beslag nemen.

Aan deze berichten voegen wij nog toe een protest van Kardinaal Gibbons, dat hij uitbracht in tegenwoordigheid van vele officieren te land en ter zee bij gelegenheid van een H. Mis, gecelebreerd in de kathedraal van Baltimore voor de Katholieken, die in groot getal bij de ramp der *Maine* zijn omgekomen, alsmede een oordeel over de Amerikaansche dagbladen.

De beroemde Amerikaansche kerkvoogd zeide:

Voor de eer der humaniteit wil ik gelooven dat de vernietiging der *Maine* het gevolg is geweest van een ongeluk en dat bijgevolg Spanje daar niet verantwoordelijk voor kan zijn.

Zelfs dan wanneer een misdadige Cubaan deze ramp zou hebben veroorzaakt om onze natie in een oorlog met zijn moederland te werpen, of zelfs wanneer een dweepzieke Spanjaard dezen ijselijken gruwel zou hebben gepleegd, dan nog zou dat geen reden zijn om naar de wapenen te grijpen. Een enkele omstandigheid kon de opening der vijandelijkheden rechtvaardigen, nl. het bewijs, dat het Spaansche gouvernement zou meegewerkt hebben bij de plaatsing der torpedo's, of andere ontploffingswerktuigen in de haven van Havanna, ten einde de vernieling van het bovengenoemde schip te bewerken. Maar ik geloof niet, dat een ridderlijke natie zich schuldig hebbe gemaakt aan zulke daad van onmenschelijkheid.

Over de Amerikaansche couranten schrijft men uit Boston aan de *N. R. Ct.* het vo'gende:

Nu in den laatsten tijd de journalistiek der Vereenigde Staten aan zoovele beoordeelingen en veroordeelingen is blootgesteld geweest, zijn enkele bijzonderheden over dezen kant van het Amerikaansche leven misschien niet misplaatst. Laat ik beginnen met op te merken, dat men van buitenaf zich geen denkbeeld kan vormen van den invloed, dien de dagbladpers op het publiek—en invloed op het groote publiek is hier gelijkwaardig met invloed op de regeering — uitoefent. De bladen leveren het nieuws, maar geven ook den lezer naast de kroniek van het oogenblik een oordeel over de oorzaken en gevolgen der gebeurtenissen en weten, door het onmiddellijk raadplegen van deskundigen, onder ieder nieuw bericht de dikwijls zeer uiteenloopenden opinies dier deskundigen een plaats te geven. Dit alles is gesteld in een taal, die gewoonlijk in den vorm zeker meer dan gebrekkig is, doch welke mogelijk maakt, dat de gewone burger, bijv. de werklieden en spoor-en trambeambten, evengoed de strekking van een en ander begrijpen kunnen als de besten onder „het denkende deel der natie."

Deze methode, met hare meer schijnbare dan werkelijke onpartijdigheid, geeft de massa's den indruk, dat hun de bloote feiten worden meegedeeld, doch dat het aan hun eigen gezond verstand wordt overgelaten, zich een eigen opinie over de zaak te vormen.

Doch die voorgedragen feiten zijn het zwakke punt. Eenerzijds hebben de bladen hier minder schroom om canards in de wereld te brengen, die zij na eenige uren weer gladweg hebben tegen te spreken, en anderzijds is het mij juist in de laatste twee maanden meer dan ooit gebleken, dat op de grofste, willekeurigste manier feiten verminkt en veranderd worden om den wille van de smeer, dat is, om het gros der lezers te behagen en daardoor meer koopers te vinden. Ik zal niet trachten een relaas te geven van de gevallen in den aanhangigen oorlog, waarin van de juiste toedracht der zaken op het oorlogsterrein men eerst door Hollandsche, Engelsche en Fransche bladen zich een denkbeeld kon vormen.

Het zal den lezer duidelijk zijn, dat ik hier nog volstrekt niet doel op die misbaksels der journalistiek, zooals men er hier velen heeft en waarvan de *New-York Journal* als een waardige prototype vooraan staat. Hier is het vooral, dat men de sobere pers, zooals in de goede bladen in Engeland en Nederland, op hare rechte waarde leert schatten.

Een groot bezwaar voor het ontwikkelen eener gezonde dagbladpers — ik durf zeggen een volksramp voor deze natie — is, dat vier vijfden der bladen uit de hand worden verkocht op straat, door de duizenden jongens, die op alle uren van den dag in de groote steden de hoofdstraten en trams afzwermen. Deze jongens zijn meestal in het bezit van een of twee pakken couranten, waarvan de "headings" reeds van den overkant der straat duidelijk leesbaar zijn en altijd weer diezelfde aantrekkingskracht op den op sensatie belusten burger uitoefenen. Is het wonder, dat de voorbijganger grijpt naar dat blad, dat de zwaarste "headings" heeft, meenende daardoor voor zijn geld een grootere dosis sensatie te zullen koopen? Het vertrouwen van het publiek in de couranten, in het algemeen is toch al van dien aard, dat men naar den naam van het blad minder vraagt! Op die wijze wreekt zich de fout van het publiek op het publiek zelve, de couranten doen in zoo-verre niet anders dan dat, waartoe hun "struggle for life" hen dringt.

Deze eigenaardigheid van het publiek brengt nog andere ernstige bezwaren mee. Doorblader vrij een tiental der u aangeboden dagbladen; besteed uren met het doorwerken der meestal vrij slecht gedrukte artikelen; op werkelijk degelijke goed geschreven stukken zult gij zelden of niet stooten, enkele conservatieve bladen uitgesloten. De zaak is, dat dergelijke stukken "do not pay". Het is niet dat, wat het publiek vraagt. Het wil snel, in enkele grof gedrukte regels het nieuws hebben, en dat wel in zijn meest treffenden en prikkelenden vorm; in één woord: men wil sensatie. Het gevolg is, dat die reporters gewild zijn, welke er den slag van hebben, op meer of minder loyale wijze achter het nieuws te komen, aan het blad korte telegrammen te schrijven, die niet al te onwaarschijnlijk sensatienieuws bevatten en liefst door latere telegrammen niet geheel en al teruggetrokken behoeven te worden.

BUITENLAND.

Rome.—Rev. dr. Parker, dominé van de South Congregational Church te Hardford in Connecticut (V. S.) zeide onlangs in eene rede:

Als Christen en als Protestantsch geestelijke wensch ik opnieuw te verklaren, met welk een onbeperkte hoogachting en dankbaarheid ik dien eerbiedwaardigen prelaat, den Romeinschen Opperpriester, beschouw, wegens de ijverige, edele en grootmoedige pogingen, door hem aangewend in zijn hoogen ouderdom, om den oorlog te bezweren. Aan het hoofd van een Kerk staande, die talrijk en machtig is in bijna ieder land, heeft hij zich bezield getoond door den geest en geleid door de beginselen van den Heer, wien alle Christenen getrouwheid belijden. Hij heeft zich met onvergankelijke eere gekroond.

Dat niet alleen zij, die in hem gelooven als in den Plaatsbekleeder van Christus op aarde, wat wij niet doen, maar ook allen die zich Christenen belijden, Hem hulde en eerbied brengen. Gave God, dat de aanvoerders van andere kerken dan de Romeinsche hadden gesproken en gehandeld, zooals hij het heeft gedaan.

—De bezoekers van de tentoonstelling te Turijn werden op eigenaardige wijze verrast door de aanwezigheid van een aantal inboorlingen uit verschillende Katholieke missiegewesten. Er waren verschillende groepen, die voor 't meerendeel tamelijk goed het Italiaansch machtig zijn. Veertien Chineezen, geleid door de paters Fugolla, Pia da Nettuno en uit Sjantong, Sjansi en Shensi. Zestien Indiërs en inlandsche zusters, uit de prefectuur van Madras, geleid door Franciscaner missionarissen van Maria. Drie en dertig Erithreërs waaronder jongens en meisjes uit de slavernij vrijgekocht, inlandsche priesters en religieuzen, geleid door pater Vicenzo da Monteleone, een Capucijn, en door zuster Sant'-Anna van Piacenza. Zes en twintig jongens en meisjes uit Boven-Egypte van Thebe en Assioet, medegebracht door Lombardische Franciscaner missionarissen. Zeven Bedouïnen uit de woestijnen van de overzijde der Jordaan. Negen kindertjes uit het H. Land, door Franciscanen medegebracht uit Jerusalem en Bethlehem, inboorlingen uit Matto Grosso, geleid door paters Salesianen. Acht Indianen-kinderen, uit den stam van Coba uit Bolivia en vier weezen uit Smyrna, in het geheel dus 120 personen, allen een heerlijk getuigenis afleggend van de katholiciteit der Roomsche Kerk.

Duitschland. - De *Frankfurter Zeitung* had onder haar berichten over de Cubaansche kwestie o. a. ook gezegd, dat de Spaansche Jesuïeten eigenaars waren van de Transatlantische Stoomvaart-Maatschappij, waarvan zij groote inkomsten heetten te trekken, en beschuldigde hen oorzaak te zijn van het erbarmelijk vervoer der zieke soldaten, welke uit Cuba naar het vaderland getransporteerd werden. Deze valsche beschuldiging heeft de volgende verbetering uitgelokt onder het zegel van de prefectuur der Societeit van Jesus te Toledo:

„Ik verzoek den uitgever van de *Frankfurter Zeitung* de volgende verbetering op te nemen:

„De bewering van de *Frankfurter Zeitung* (Maart en April 1898) als zouden de Jesuïeten eigenaars zijn van de Transatlantische Compagnie, van de Handelsvennootschap van Siglo, van de Machine-fabrieken en scheepsbouwwerven *Maritima y Terrestre*, van de Algem. Tabaks-Compagnie der Philippijnen, van de Spaansch-koloniale Bank en van het Noorder Spoorwegnet, is in haar geheel en in al hare deelen volstrekt onjuist. De Jesuïeten zijn noch eigenaars noch aandeelhouders in bovengenoemde ondernemingen, en zij trekken van geen hunner het minste voordeel.

JAIME VIGO, S. J.

Het Frankforter blad heeft deze verbetering niet gepubliceerd zonder er een hatelijkheid bij te voegen, namelijk: dat deze verbetering waarschijnlijk eene.... *reservatio mentalis* bevat, en dat zij voor haar niet meer waarde heeft dan een „Jesuïeten-getuigenis"! De bekrompenheid kan toch verre gaan bij ontwikkelde menschen.

Belgie.— De Katholieken kunnen over den afloop der herstemmingen tevreden zijn. Voor den Senaat is de verhouding niet veranderd: te Doornik verloren zij een zetel aan de liberalen, te Verviers wonnen zij er een op hen. Wat de Kamer betreft, de nieuwe zal bestaan uit: 112 Katholieken, 2 liberalen, 10 radicale, 28 socialisten. De groote beteekenis van de herstemmingen is geweest, dat een deel der liberalen, verschrikt over het steeds voortwoekerend socialisme, niet meer, zooals de vorige maal, in herstemming den socialist stemde maar den candidaat der partij van orde. Zij hadden liever een clericaal dan een man der groep, die nog niet lang geleden te Charleroi de Belgische vlag verbrandde. Andere liberalen konden hun anti-clericalisme niet onderdrukken en steunden liever den revolutionnair dan den Katholiek. Zoo hebben te Luik wel 60 percent der liberalen voor de Katholieken gestemd, doch de socialisten zijn er zoo sterk, dat zij toch wonnen. Het ministerie, dat eene Katholieke meerderheid van 70 stemmen had beschikt thans over eene van 72.

ADVERTENTIEN.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t/m 30 Juni 1896, onder N°. 7669 E t/m N°. 2217 H, zal plaats hebben op Donderdag den 28en Juli a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 8n Juli 1898.

De Voorzitter.
M. P. CURIEL.

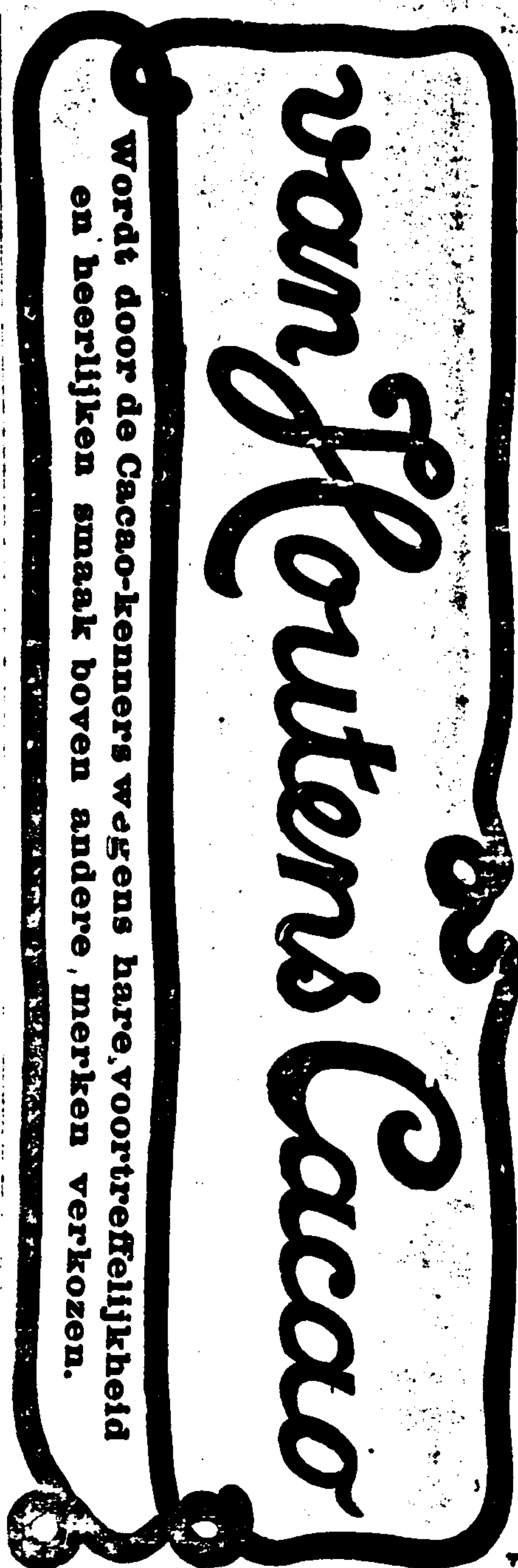
ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Januari té 30 di Juni 1896 bao di N°. 7669 E té N°. 2217 H, lo toema lugá dia Huebes 28 di Juli i dianan koe ta sigui.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 8 di Juli 1898.

President,
M. P. CURIEL.

TOSES Y CATARROS.

Como curativo de la Tos y del Catarro no tiene igual la Emulsión de Scott. Hay gran diferencia entre "detener" ó "aliviar" y *curar radicalmente* un catarro ó tos. No puede haber curación real sin hacer desaparecer la causa de la enfermedad. La Emulsión de Scott devuelve al sistema robustez y fuerzas haciendo que no esté tan expuesto á estas enfermedades. El principio de la Tísis es á menudo un catarro ó tos. Como la

Emulsión de Scott

Marca de Fábrica.

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa cura tan efectivamente la tos y el catarro, se la considera muy necesaria medicina de familia que es prudente conservar en la casa contra tan fuecuentes afecciones. Es agradable al paladar. Los niños la toman con verdadero placer y los transforma de raquíticos y endebles á fuertes y rollizos, blindandolos, por decirlo así, contra las Toses y Catarros y otras enfermedades. Pruébese. No hay nada mejor para curar la Anemia.

De venta en las Boticas. Rechácense las imitaciones.

Scott y Bowne, Químicos, Nueva York.

¡A LAS PERSONAS DE BUEN GUSTO!

El que desee tomar una cerveza pura verdaderamente deliciosa, que no contiene alcohol sino en cantidad insignificante, tome la afamada marca

EL CIERVO,

la más apropiada para los climas cálidos.

Unicos agentes para Curazao,

DE LANNOY & Co.

Botica Central.

De inteekening is opengesteld op den 32en Jaargang van de

Katholieke Illustratie.

De KATHOLIEKE ILLUSTRATIE verschijnt in 52 wekelijksche nummers of 12 maandelijksche afleveringen (naar verkiezing te bekomen.)

De abonnementsprijs is slechts fl.3.60 per jaar.

De door ons in 1887 uitgevonden *Fijne Palmitine Zeep* is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht voor de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze *Palmitine Zeep* staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "*HET ANKER*" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT.

GEBRs. DOBBELMANN,

Nijmegen. *Zeepfabrikanten*

Openbare Verkooping.

Op Maandag, den 18den Juli 1898, des namiddags ten *één ure* zullen in het pakhuis van wijlen den Heer C. SPROCK Cz., Willemstad, Breede Straat, in het publiek worden verkocht:

1°. EEN HUIS EN ERVE, staande en gelegen op Pietermaai, onder N°. 41, en een stuk gronds met hetgeen thans daarop gebouwde;
2°. EEN HUIS EN ERVE, gelegen in de Willemstad, Breede Straat, onder N°. 101;
3°. EEN STUK GRONDS, gelegen beoosten de Willemstad en benoorden de Willemstraat, onder N°. 275 met de daarop staande 4 huizen en 1 groote houten loods, bekend onder den naam van *koraal*;
4°. EEN STUK GRONDS, met de daarop gebouwde 4 huizen, gelegen op Pietermaai en bekend onder den naam van *Caracas*;

en op Maandag, den 25 Juli 1898, ter zelfder ure en plaatse:

1°. de thans vereenigde goederen:
a. DE PLANTAGE, genaamd *de Goede Hoop* voorheen *Klein Rosendaal*, gelegen alhier in het boven-kwartier, 2e district;
b. EEN STUK GRONDS gelegen in het 2e district dezes eilands, ten zuiden van het stuk gronds, genaamd *de Hoop*; alias *Rosendaal*;
c. EEN STUK GRONDS, genaamd *Buena Vista*, gelegen in het 2e district, Oost-divisie dezes eilands, met het daarbij behoorend stuk gronds, door het Gouvernement in ruil afgestaan.
2°. Twee, thans ineengetrokken stukken gronds, gelegen in het 3e district dezes eilands, benoorden de plantage *Ravenstein* enz;
3°. EEN HUIS EN ERVE, staande en gelegen in de Willemstad, Breede Straat, onder Nos. 96 en 97.

Staande gemelde goederen ten name van wijlen den Heer C. SPROCK Cz.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van den Notaris C. GORSIRA.

Curaçao, 30 Juni 1898.

C. W. PIETERSZ.
J. P. G. ECKER.
A. W. NEUMAN Fz.

FOTOGRAFIA SOUBLETTE

Este muy conocido Taller se ofrece de nuevo sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO

de 8 A. M. — 4 P. M.

N. WOUTERLOOD Jpz.

te LEIDEN.

FABRIKANT VAN

Verduurzaamde Levensmiddelen.

N B. Nevensstaand merk komt voor op de bodems of deksels der blikken, op de etiketten en verpakkingen.

STEEDS

blijft de inteekening geopend op de

Papiamentsch-Hollandsche Woordenlijst

DOOR

ALFREDO F. SINTIAGO.

Nadere informaties te bekomen te Willemstad, Kerkstraat N° 195 of in den Boekhandel van de Heeren A. Bethencourt en Zonen, Willemstad.

Zie N° 743 van de *Amigoe di Curaçao*